

VILÁGHIRADÓ

MUNKAVERSENY A HONVÉDELMI MINISZTERIUM KATONAI FŐCSOPORTJÁNÁL.

A Honvédelmi Minisztérium Katonai Főcsoportja 1948. április-május hónapokban munkaversenyt rendezett. A honvédségen belül szellemi munka területén elsőnek rendezett verseny tanulságaként megállapítható, hogy a honvédségi szellemi munkaverseny tartására lehetőség van. A verseny serkentő hatása kétségtelen, mert a résztvevők több (mennyiségi) és jobb (minőségi) munkájukkal nagyban előmozdították a Főcsoport munkateljesítményének fokozódását.

A munkaverseny két részre oszlott: a Főcsoporthoz tartozó osztályok egymásközi versenyére és az egyes osztályokon belül a beosztottak egyéni elbírálására.

Az első kísérleti munkaversenyt 1948. június hó 14-én ünnepélyes díjkiosztás zárta le. Súlyom László altábornagy, a H. M. Katonai Főcsoport főnöke ismertette a munkaverseny célkitűzéseit. Kifejtette, hogy bár a szellemi dolgozóknál, — ahol nincsenek normák — nehéz a szerteágazó munkakörök következtében a tárgyilagos és igazságos elbírálás, mégis megállapítható volt, hogy a kifejlődött egészséges versenyben kik voltak a legjobbak. Ezen túlmenően pedig az igyekezet folytán, — mely a Főcsoportfőnökség valamennyi beosztottja részéről megnyilvánult — elérte a verseny célját; a Katonai Főcsoportfőnökség munkateljesítménye megnövekedett, példát mutatva a honvédség többi szerve és alakulata részére.

A HONVÉDSÉG PLAKÁTPÁLYAZATA.

A Honvédelmi Minisztérium nevelési alcsoportfőnökségének kulturális és propaganda osztálya plakátpályázatot hirdetett. A pályázati felhívásban a magyar festő- és grafikusársadalmat olyan alkotás elkészítésére hívta fel, amely kifejezné honvédségünk jelenlegi eszményeit, az 1848—49-es honvédhadsereggel való szellemi kapcsolatait s egyben népi demokráciánk fegyveres erejének népszerűsítését is szolgálja.

A beérkezett meglehetősen nagyszámú pályaművet 1948. július hó 7-én bírálta el a Művészeti Tanács, az Iparművészek Szakszervezete és a Honvédelmi Minisztérium illetékes osztályaiból alakult szakszabírozottság.

Amennyiben egyszerű kommunikét óhajtanánk a „Honvéd” hasábjain közölni, akkor ezen sorokkal és az eredmény közlésével feladatunkat a fent említett eseménnyel kapcsolatban be is fejezhetjük volna. Ugy érezzük azonban, hogy e pályázatnál másról és többről volt szó, mint amikor valamely üzem a maga árucikkét népszerűsíteni óhajtván, hasonló jellegű kezdeményezést indít meg.

Sajnálatos, hogy a legtöbb pályázó művész csakugyan olyan beállítottsággal látott hozzá feladatának megoldásához, mintha valamely iparcikk nagyszerűségét kellett volna propagálni. Hirdetni valamely olyan tárgy kiválóságát, amelyhez semmi köze, amellyel kapcsolatban az érdektelenségnek határát csupán megbízóitól várható honorárium korlátozza. Csakis ezzel magyarázható a tárggyal kapcsolatos szellemi és művészi elmélyedésnek, történelmi és politikai mérlegelésnek, sőt bi-

I.

A munkaverseny győzteseinek a Honvédelmi Miniszter személyesen osztotta ki a dícsérő okleveleket és jutalmakat. Osztályok közötti versenyek díját a Honvédelmi Miniszter ezüst plakettjét a Katonai Főcsoportfőnökség IV. Szabályzatszerkesztő osztálya nyerte.

A munkaverseny egyéni győztesei:

Kfcs. I. osztálynál: Vizi-Makay Ákos őrnagy, Hajas Istvánné I. o. ir. tiszt,

Kfcs. III. osztálynál: Lőrincz Sándor vk. alezredes, Bató Vendel polg. altiszt,

Kfcs. IV. osztálynál: Péter Borisz vk. őrnagy, Loschitz István őrnagy,

Kfcs. VI. osztálynál: Láng Győző őrnagy, Szabó Bencze Terézia I. o. ir. tiszt,

Kfcs. VII. osztálynál: Hámary Albert őrnagy, Szigetváry József törzsőrmester,

Kfcs. IX. osztálynál: Dézy Dezső ezredes, Csité Henriett szerződéses alkalmazott.

Kfcs. X. osztálynál: Dr. Bácskai Béla gyógyszerész alezredes, Horváth István őrmester,

Kfcs. XI. osztálynál: Győrvári István hadnagy, Gazdy Dénes százados,

Kfcs. törzsnél: Szigetváry Margit szerződéses alkalmazott, Kolontár István törzsőrmester,

Fali-újság munkaversenyének győztese: Kemecsy Lajos őrmester,

Politikai előadások, illetve hozzászólások győztese: Kármory Lajos százados.

II.

zónyos fókig a fantáziának és az ötletnek az a hiánya, amely a beküldött anyag legnagyobb részét jellemezte. A pályázók a legegyszerűbb megoldáshoz folyamodtak. Honvédségről van szó, tehát vegyünk egy acélsisakot, alája rajzoljunk egy marcona arcot, díszítsük mindezt szuronnal, ágyúcsővel, s ismételjük meg ugyanezt, a háttérben 100 év előtti, 1848-as divat szerinti kivitelben. Bár tudjuk azt, hogy a fentiekben nagyoobbrészt az az elmúlt rendszer a hibás, amely a katonaság intézményében a német szabású vaskalapot — és tegyük hozzá a vaskalaposságot — tartotta legfontosabbnak, mégis sajnálattal tölt bennünket el, hogy művészeink egy része ilyen nagyfotosságu feladat megoldásánál, annak könnyebb módját választván a mult hibás képzetei után nyul.

Tekintettel azonban arra, hogy egyrészt, szép számmal akadt olyan művész is, aki művében a nép fiát, a munkások, parasztok és haladó értelmiségiek Magyarországa békéjének védelmezőjét, az öntudatos, jókedvű, munkára és tettekre kész honvédet alkotta meg, másrészt, mert honvédségünk — márcsak a fentiekből kifolyólag is — minél több alkalmat keres a jövőben arra, hogy művészeinkkel minden félreértést kizáró és a kölcsönös megismerést lehetővé tevő kapcsolatot létesítsen, bízunk az elkövetkezendő pályázatoknak a jelenleginél nagyobb sikerében.

A pályázat első és második díját Fejes és Mohrlüder művészek munkaközössége nyerte meg. A harmadik díj elnyeréséért a Magyar Képszolgálatot és Fery Antal művészt újabb pályázatra hívta fel a bíráló bizottság.

A honvédség plakátpályázata

I. díj. Fejes és Mohrlüder

II. díj. Fejes és Mohrlüder

III.

A szovjet nép ünnepélyesen emlékezett meg V. G. Bellinszkijről, a nagy hazafiról és forradalmárról. Bellinszkij 100 esztendővel ezelőtt halt meg, de eszméi és tanításai ma is időszerűek és élnek. A szovjet hadsereg összes alakulatai emlékünnepeket tartottak az évforduló alkalmából.

Bellinszkij egész életében a nép felszabadításáért, a burzsoázia és a földesurak elnyomása ellen harcolt. Élete és munkája a szovjet hadsereg katonáiban termékeny talajra talált. A fasizmus elleni harcban Bellinszkij személye élő példaként lebegett a szovjet katona előtt. Kortársai, barátai, de ellenségei is kivételes tehetségű egyéniségnek ismerték. Törhetetlen akarata és hatalmas tudása erőt adott Bellinszkijnek, hogy a cári elnyomás ellenére is hallassa szavát és népéért dolgozzék.

A szovjet hadsereg esti egyetemén megtartották a záróvizsgákat. Az egyetemeken a marxizmus és leninizmus kérdéseivel ismerkedtek meg a hallgatók. A kiváló eredmények bizonyítják, hogy a szovjet hadsereg katonái részletes és tudományos értékű ismeretekre tettek szert.

Szokolovszky marsall, Németország szovjet övezetének parancsnoka, valamint helyettese Dratvin tábornok és Berlin szovjet övezetének parancsnoka Kotikov tábornok megkapták a Lenin-rendet kiváló szolgálati ténykedéseik elismerése gyanánt.

VI. 14-én érkezett meg a háború óta először menetrend szerint közlekedő távolkeleti expressz Moszkvába. A Vladivosztkából Moszkva 9320 km-es utat 227 óra alatt tette meg a vonat. Az expresszen könyvtár és külön iroda áll az utasok rendelkezésére, utóbbiból szobafoglalást, jegyrendelést stb. lehet lebonyolítani.

E hónap elején Nagybritánia leghíresebb vonata, a „Repülő Skót” elhagyta a londoni King's Cross állomást egy 632 km-es egyvágányú útra, Edinburgba. Az elmúlt 9 évben a vonat közbeeső megállókkal futott. Most a Repülő Skót megint pihenő nélkül teszi meg az utat.

A szovjet hadsereg élelmezési és egészségügyi vezetői értekezleteken vitatták meg azokat a kérdéseket, amelyek a nyári időszakban a hadsereget érintik. Bőségesebb élelmezéssel és fokozottabb egészségügyi ellenőrzéssel lehetővé teszik, hogy számos katonai körzet bekapcsolódjék a nyári mezőgazdasági munkálatokba.

A szovjet hadsereg magasabb vezetői, de az egyes egységek tisztjei és katonái jelentős eredményeket értek el a harceszközök, a kiképzés és a nevelés tervszerűsítése terén. Az elért eredményeket kiállításokon mutatják be. Az e tárgyban tartott értekezletek elősegítik a további munkát. A tervszerűsítés során kiváló eredményt elért katonák jutalomban részesülnek.

Nagy súlyt fektetnek a szovjet hadsereg könyvtárainak továbbfejlesztésére. A Szovjetunióban nincs alakulat könyvtár nélkül. A könyvtárak vezetői szemináriumokon sajátítják el a könyvtárak szakszerű vezetéséhez szükséges képzettséget.

Hat szovjet mérnöknek sikerült olyan gépeket és szerszámokat konstruálni, amelyekkel a szovjet órásipteljesen függetleníthették a külföldtől. Az új gépek segítségével megkezdtek már az órák tömeges előállítását. A hat mérnököt jelentős találmányukért Sztálin-díjra terjesztették fel.

A szovjet öt éves terv előírja, hogy Ukrajnában 16 millió négyzetméter lakóteret kell építeni állami házakban. E hatalmas feladat végrehajtása céljából az ukrán építésügyi minisztérium hatalmas „ház-gyárakat” létesít. 1948—49-ben már 15 ilyen gyár fogja készíteni a falak anyagát, a burkolatot, a padlókat. Kievben, a Dnyeper partján, most épül hatalmas ipartelep. Egy év alatt több mint 15 millió négyzetméter színes burkolatot, közel kétféle négyzetméter linóleumot, ugyanennyi parkettát és stukatur-mintát fog gyártani. Más gyárak hőszigetelő-anyagokat készítenek igen olcsón és nagy mennyiségben. Még ebben a hónapban termelni kezd a kievi betontáblagyár is. Szeptemberben működésbe lép egy salaktömbkészítő üzem. A salaktömbök és a gyárilag készített úgynevezett „száraz vakolat” felére csökkenti a falak súlyát, tehát anyag- és erőmegtakarítással jár.

Repülők sebességének megállapítása földi megfigyelő állomásokról.

A repülőkétsérleti állomások a lökhajtásos gépek által újabban elért nagy sebességet az eddig használatos műszerekkel már nem tudják mérni. Az eddig alkalmazott eljárás lényege az volt, hogy a repülőgép igen alacsonyan elrepült két bemérő állomás felett. Ez a két állomás a hangtamból ismeretes Doppler elv alapján a gépet bemérte és a két mérési eredmény egymáshoz való viszonya adta meg a sebességet. (Doppler hatás az a hangtani sajátosság, mikor egy mozgó hangforrás egy rögzített megfigyelő felé haladva, illetve attól távolodva a kibocsátott hanghullámok frekvenciája növekszik, illetve csökken).

Mivel hangtani okokból ezt az eljárást csak kis magasságban lehetett végrehajtani, két nagy hátrány adódott. Az egyik az volt, hogy a lökhajtásos gépek sebességük maximumát csak nagy magasságban érik el (kb. 9000 m). A másik hátrány pedig abban mutatkozott, hogy az alacsonyan repülő gép a hang sebességét megközelítő gyorsasággal repülve, sok aerodinamikai és egyéb okokból származó veszélynek van kitéve.

A sebességméréshez most új eljárást dolgoztak ki. Lényegében ez is a Doppler-elven alapszik, azonban hangrezgések helyett rádióhullámokat használnak fel. Két földi állomás helyett, egy is elegendő, amely mint hullámkibocsátó (adó) szerepel és a gép a felvevő. A repülőgép a felfogott hullámok frekvenciáját megkétszerezi és így felerősítve leadja a földi állomásnak. Közben a földi állomás is felerősíti az eredeti adás frekvenciáját, majd a repülőgépről visszaérkező rádióhullámokkal összehasonlítva kiértékeli a gép sebességét. Az új eljárás előnyei: Csak egy földi állomás kell, a repülőgép tetszősszerű magasságban repülhet és végül, minél gyorsabban repül a gép, annál pontosabb a mérés.

Spanyolországban szüntelenül növekszik a partizánok száma. Ott, ahol azelőtt 2—3 emberből álló, elszigetelt csoportok voltak, ma már jól szervezett partizán-csapatok vannak. Ezek a csapatok nagy szabotázsakciókat szerveznek, szétrombolják a közlekedési vonalakat megbüntetik a nép árulóit és a rendőrség ügynökeit. A partizánok ezzel egyidőben politikai munkát is folytatnak a spanyol parasztok között. A lakosság tevékenyen segíti a partizánokat.

A partizán-mozgalom növekedéséről és erejéről tanuskodik az is, hogy Franco tüzérseget, páncélosokat és repülőket küld a partizánok ellen.

A partizán-mozgalom elleni harc céljaira a frankista „partizán-elhárító” iskolát létesítettek.

A Franco elleni ellenállási mozgalom terjeszkedik a városokban is. Kataloni, Sabedell, Barcelona textilgyáraiban és a baszk-földön munkássztrájkok folynak. Sok spanyol gyárban aktívan működnek a földalatti szak-szervezetek.

Erasmus, délafrikai hadügyminiszter kijelentette, hogy a délafrikai kormány nem hajlandó a négerek felgyverzésére és ha a brit birodalmi vezérkar pótolni akarja az indiai hadsereg kiesésével támadt hiányokat, akkor azt oly módon oldja meg, amely nem veszélyezteti a délafrikai fehérek „fensőbbiségét”.

Az USA talpraállítja Japán háborús iparát és japán kikötők új amerikai felszerelést kaptak.

A jóvátételbe beleszámító huszonnyolc torpedóromboló és tengeralattjárót visszaadták Japánnak. Tenger-védelmi szolgálatra 38 hajót adtak a japánoknak, amelyekben 8000 fegyveres kap kiképzést. Japán vezető kö-rök öt éves hajóhadépítési tervet dolgoztak ki, amely szerint 1952-ben 1,700.000 tonnás hajóhada lesz Japán-nak. Az USA feltámasztja a légi- és szárazföldi haderőt is: a régi repülőterek és földalatti repülőgépgyárak érintetlenek maradtak és most a Honsiu-szigeten, Mitzarában amerikai mérnökök vezetésével új légi támaszpontot építettek.

Vízi és szárazföldi útra egyaránt alkalmas repülő-gépet tervezett a nagybritanniai Armstrong Vickers gyár és ezt több forduló szárnyal látta el. „Sirály”-nak nevezik és Rolls Royce Griffon motorja van. A szárny tövéből fordul, úgy, hogy gyors felszállás (vagy lassú leszállás) céljából elfordítható és aztán visszaállítható normális szögbe az utazó és nagysebességű repüléshez. Hogy a repülőgépet valamely anyahajó korlátozott hang-tértérségbe elhelyezhessék, motoros szárnyhajtó készüléket szereltek rá. Mindezek a sajátosságai és kettős (vízi és szárazföldi) képessége révén a „Sirály” felderítő, kiképzési, tengeri mentőszolgálati célokra és sok egyéb rendeltetésre alkalmas.

A Brit Atomkutató Intézet befejezte egy Synchrotron építését. Ez olyan gép, amely 30 millió voltos röntgen-sugarakat képes előállítani. A gép az Orvostudományi Kutatóközpont részére készült és mélyenfekvő, rosszindulatú daganatok felkutatására, valamint gyógyítására szolgál, egyben pedig modellje egy hasonló, de tízezer ilyen teljesítményű gépnek, amelyet az atomkutatásban fognak alkalmazni.

A kanadai vezérkar főnöke 30 tisztet küld Franciaországba, hogy a helyszínen tanulmányozzák a francia hadsereget. Hasonló feladattal francia tisztek Kanadába utaznak.

Az amerikai textilgyárak képtelenek a polgári szükségleteket teljes mértékben kielégíteni mert a haderőnek szállítandó egyenruházi cikkek gyártása őszig lebonyolítandó és ez nagy mértékben igénybe veszi a gyárak termelési kapacitását.

Az amerikai hadsereg mérnökei 13 millió dollár költséggel légi támaszpontot építenek a japán Aomori-ban.

Rochester egyetemen olyan filmfelvevő készüléket szerkesztettek, amely másodpercenként 5 millió felvételt készít. Ez hozzávetőleg azt jelenti, hogy egy kilőtt puskalövedéknek 25 mm-es helyváltoztatását teljes egy percig vetítheti le. Beláthatatlan tudományos eredményeket lehet majd elérni az elektromos kísérletek, robbanások és rövidhullám-rezgések vizsgálata terén.

Június 20-án három újabb amerikai hajó futott be Isztambul kikötőjébe. A hajók 7500 tonnányi hadifelszerelést és hadianyagot szállítottak Törökországba.

G. H. Vogel, az USA haderő köolaj bizottságának vezetője közölte, hogy 1949-ben kb. 120 millió barrel lesz a haderő szükséglete. (1 barrel=158 liter).

Az USA kongresszushoz 1948. június 1-én beterjesztett jelentés szerint 11 milliárd dollár értékű fö-lösleges hadianyag volt még a raktárakban 1948. első negyedében. Ebből 1,8 milliárd dollárért 9,5 milliárd dollár értékű hadianyagot adtak el magá-nosoknak és idegen kormányoknak.

A németországi brit megszállási övezetben német tiszteket toboroznak és kiképzésre Délafrikába szállítják őket. Az első csoporttal 3000 tisztet visznek Fokföldre.

Zalka Máté szobrának leleplezésekor Farkas Mihály orsz. képviselő koszort helyez a szoborra

Japán nyíltan megkezdte fegyverkezését az Egyesült Államok támogatásával. A hétmillió tartalékos japán katona közül ötszázezret még most is visszatarthatnak egységeikben.

*

Egy angol rakéta repülőgép Rómából Athénbe repült. A több, mint 1000 km-es távolságot 55 perc alatt tette meg.

*

A brit hadügyminiszter jelentése szerint átszervezik a középkeleti parancsnokságot. A Szuezi csatorna övezetében, Fayidban lévő középkeleti főhadiszállás a jövőben csupán hadművelleti kérdéseket dönt el. Közigazgatási kérdéseknek két parancsnokságot szerveznek. A keleti földközi tengeri parancsnokság alá tartoznak majd az Egyiptomban, Görögországban, Cyprusban, Máltában és Észak-Afrikában állomásozó brit erők, a keletafrikai parancsnokság hatáskörébe tartoznak majd a Szomáli földtől a Zambéziig terjedő területeken levő szárazföldi haderők.

*

A demokratikus népi román hadsereg nevelő tisztjei első csoportjának felavatása alkalmából Bodnaras Emil nemzetvédelmi miniszter nagyszabású beszédet mondott. Utalt arra, hogy milyen különleges fontossága van a politikai nevelésnek a hadsereg kebelében, hogy megalkossák az új hadsereget, amely meggyőződésből és öntudatosan ismerje jogait és kötelezettségeit.

A budapesti honvédkerület Szabadságharcos Szövetség megalakulása

Romániában a kötelező katonai szolgálat idejét 2 évben állapították meg.

*

A francia minisztertanács határozatot fogadott el, mely szerint a szárazföldi-, tengeri- és légi-haderő együttműködésének biztosítására közös főparancsnokságot szerveznek. 1948-ra 300 milliárd frankot irányoztak elő a hadügyi tárca számára.

*

Svájc 500 millió svájci frank értékben acélt, rezet, ruggyantát és egyéb, a hadianyaggyártáshoz szükséges nyersanyagot szerez be.

*

A dán vezérkar a következő körzetekre osztja fel Dánia védelmét: 1. Jütland, 2. Fjeland, Lolland és Falster, 3. Bornholm és egy külön kopenhágai katonai körzet.

*

Stockholmi rádió jelentése szerint a svéd repülőgéppálmányt 50 százalékkal felemelik.

*

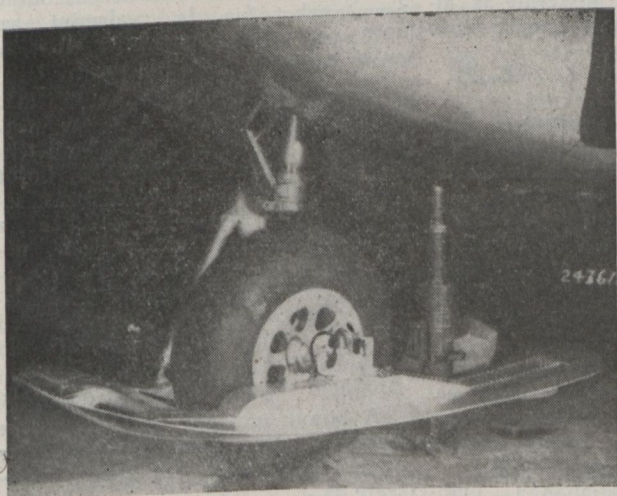
Hansen, dán honvédelmi miniszter törvényjavaslatot nyújtott be, mely szerint az új dán hadsereg létszáma hozzávetőlegesen 100.000 főből áll.

*

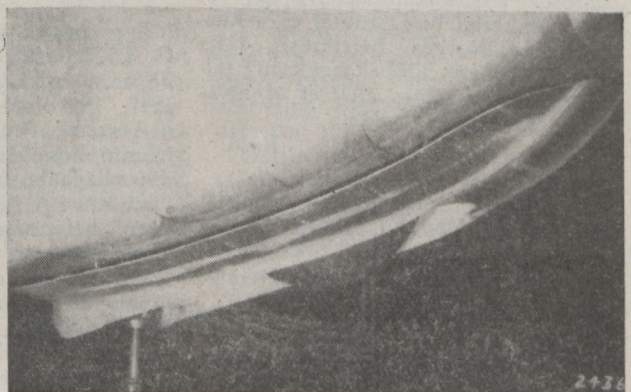
Az újonnan kidolgozott dán honvédelmi terv szerint évente kb 350 millió korona megterhelést jelent az államnak.

*

A svájci hadsereg hivatásos keretének létszáma 1948. márciusában 14.500 fő volt. Az évi újoncsorvány átlag 25.000 fő. A hadrafogható milíc hadsereg létszáma 700.000 fő körül van. A határvédelemre 4000 elsőrendű erődtitási elem szolgál, melynek őrzését és karbantartását 1800 fő látja el.

Kerek-sí, újrendszerű, behúzható repülőgép futószerkezettel

A kerek-sí futószerkezet behúzott állapotban